

DOCUMENTAIRE • BOAZ VAN LUIJK

Als je van het simpele leven alleen nog maar kan dromen

Het simpele leven, wie wil dat nou niet? Schapenheld opent met prachtige, idyllische beelden van een ongerept natuurgebied in Nederland. Het is ochtend, de hei is mistig. De ochtendzon breekt langzaam door. Schaapherder Stijn slaapt midden op een bospad. Zijn kudde graast vreedzaam vlak bij hem. Die idylle zien we in Schapenheld afbrokkelen, want het leven van Stijn wordt steeds minder simpel.

Via Stijn leren we alle kleine schaapherders van Nederland kennen. Schaapherders met kuddes die hun best moeten doen om te overleven. Want door bezuinigingen en efficiëntere methodes van natuurbeheer komt er steeds minder ruimte voor dit oude beroep. Zelfs als schaapherders tijdens het filmen van de documentaire tot erfgoed worden uitgeroepen, verandert er niet veel aan de onhoudbare financiële situatie voor Stijn en zijn gezin. Voor Stijn, zijn vrouw Anna en hun twee kinderen is het echter een manier van leven die ze niet zomaar willen opgeven.

Daarom wordt de film na de beginbeelden van grazende kuddes op de hei vooral gevuld met allerlei initiatieven die Stijn en Anna verzinnen om het hoofd boven water te houden. Stijn pleit samen met de voorzitter van het schaapherdersgilde op tv, de radio en in de Tweede Kamer voor zijn levensonderhoud. Daarnaast doet hij mee aan braderieën en organiseert hij feesten en bedrijfsuitjes. Maar ook bij al die dingen loopt hij tegen de wet aan. Zo moet hij vaak kiezen tussen twee kwaden: een boete of geen brood op de plank.

Het is schrijnend om te zien hoe Stijn opbokst tegen instituten, regelgeving en oneerlijke concurrentie. In het verloop van de film zie je hoe hij steeds meer de moed begint op te geven. De Brabantse openheid die hem anders zijn charme geeft, toont nu ook zijn vloekende en boze kant. Stijn is een vrijgevochten natuurmens die uiteindelijk moet buigen voor de hokjes en hekjes van Nederland. Daarmee verdwijnt ook voor ons iets van de droom van een simpel leven.

Schapenheld laat je echt meeleven met Stijn: door het camerawerk wordt zijn wanhoop voelbaar. Als iemand bijvoorbeeld klaagt over de achtergelaten schapenkeutels op de stoep dan denk je: waar maak jij je boos over? Je kent de ellende van deze man niet. Zo hoop je naarmate de film vordert ook steeds meer op een goede afloop voor Stijn en zijn gezin. Ik had graag nog meer idyllische beelden van de schaapherder en zijn kudde in de natuur gezien, maar blijkbaar is daar geen plek meer voor.

■

Schapenheld

★★★★☆

+ prachtige beelden

Regie: Ton van Zantvoort. Met Stijn Hilgers e.a. 81 minuten. Kijkwijzer: vanaf 16 jaar. In 29 bioscopen.

+ film laat je meeleven